

Van kleinschalige opvang voor amv met een verblijfsstatus naar zelfstandig wonen - wanneer werkt meedoen écht?

VNG Congres Migratie tot Participatie

Datum: 15 juni 2026

Presentatoren:

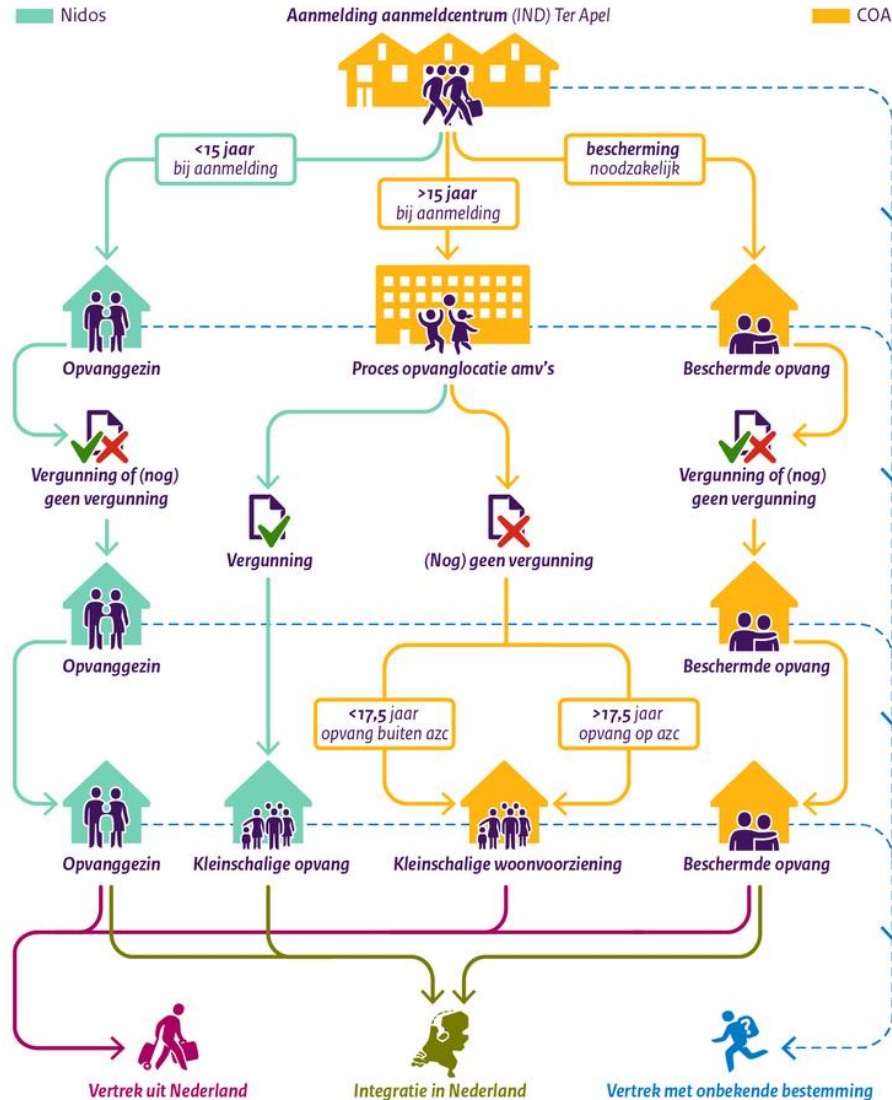
Esther Donk / Nils Grabinger (Nidos)

Eva Halverhout (OpenEmbassy)

Agenda:

- Introductie opvangmodel **Nidos**
- Presentatie onderzoek **OpenEmbassy**
- Van onderzoek naar actie: wat kan je hiermee in je eigen praktijk?

Opvang voor **alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv)**

Kerntaken van Nidos

Voogdij

Voor alle amv's zolang zij minderjarig zijn en in Nederland verblijven.

Opvang

Kinderen tot 15 jaar en/of met kennissen of familieleden in Nederland komen te wonen in opvang- en netwerkgezinnen. Zo snel mogelijk na aankomst in Nederland, tot volwassenheid, terugkeer of hereniging.

Amv's die binnenkomen met de **leeftijd 15-18 jaar** worden eerst door COA opgevangen. Als zij een verblijfsvergunning krijgen, stromen zij door naar kleinschalige opvangplek van Nidos.

Ter Apel

Eerste opvang, begeleiding in proces, aanvraag verblijfsstatus. Onder voogdij Nidos.

Proces opvanglocatie (POA) (rond de 50 kinderen)

Gedurende aanvraagproces

Kleinschalige woonvoorziening (KWV) (12-20 kinderen)

Voor kinderen die in de Verlengde Asielprocedure zitten of waarvan de Asielaanvraag is afgewezen.

Gemeente
Nidos /Contractpartner

Kleinschalige opvang (KSO)

Na verkrijgen status

KWG (9-14 kinderen):

Groot woonhuis, zorgpand

KWE (3-5 kinderen):

Rijthuis/appartement

KWE + (6-8 kinderen)

Rijthuis/ruime gezinswoning

Huisvesting binnen gemeente

bij volwassenheid, en na eventueel gebruik verlengde opvang indien zelfredzaamheid nog niet bereikt is.

Passende woonplek (niet perse huis) inclusief eventueel herenigde gezinsleden.

- ✓ Opvang van jongeren met verblijfsstatus in de Kleinschalige Opvang (KSO) via 27 regionale contractpartners in het hele land
- ✓ Opvang van jongeren onder de 15 jaar in opvanggezinnen
- ✓ Nidos vangt 2.903 jongeren op in opvanggezinnen*
- ✓ en 2.198 jongeren in kleinschalige opvang*
- ✓ Verlengde Opvang van jongeren met verblijfsstatus die bij het bereiken van 18-jarige leeftijd nog onvoldoende zelfredzaam zijn tot 21 jaar
- ✓ Op dit moment krijgen er 2.255 jongeren Verlengde Opvang*

* Bron: Data Nidos peildatum 08-06-2026

+ KLEINSCHALIGE OPVANG VAN NIDOS

- ✓ Jongere telt mee voor de taakstelling op het moment van verhuizen naar de kleinschalige opvang (vanuit COA-locatie).
- ✓ Jongeren stromen uit kleinschalige opvang als zij 18 jaar zijn of als ze gebruik maken van de verlengde opvang maximaal 21 jaar (indien noodzakelijk voor de jongere). Voor de gemeente geldt hiervoor uitgestelde huisvestingsverplichting (kamerverhuren is hierin mogelijk).
- ✓ Huisvestingverplichting geldt ook voor na-reizigers voor gezinshereniging. Deze tellen ook mee voor de taakstelling.
- ✓ De Gemeente is verantwoordelijk voor de doorstroom naar passende zelfstandige huisvesting van de AMV zodra de leeftijd van 18 jaar is bereikt, of maximaal tot 21 jaar indien sprake is van verlengde opvang. [Hiervoor staat een termijn van 6 maanden \(met een tijdelijke verlenging van een extra 6 maanden\)](#) vanaf het moment dat dit hiervoor een verzoek is ingediend.

OpenEmbassy

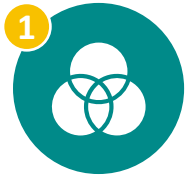
Een **inclusieve** onderzoeksorganisatie waarin de ervaringen van nieuwkomers centraal staan. Samen met hen zetten we **ervaringen en adviezen** om in **kennis en concrete actie**, zodat **beleid en praktijk** beter aansluiten op wat mensen nodig hebben.

De indicators of Integration

Waarom dit onderzoek?

Er bestaan grote **verschillen tussen gemeenten** in hoe zij 'meedoen' voor jongeren binnen de KSO organiseren.

Weinig **concrete inzichten** in de **behoeften van jongeren** zelf, hoe gemeenten omgaan met obstakels en wat **best practices** zijn

Dit onderzoek brengt het perspectief van jongeren samen met wat er al werkt in gemeenten en biedt daarmee **handvatten** om jongeren écht mee te laten doen

We hebben onderzoek gedaan naar 2 vragen

- 1 Welk beleid, voorzieningen en samenwerkingsinitiatieven** worden er voor jongeren georganiseerd in verschillende gemeenten? Wat zien verschillende stakeholders hierin als **best practices en obstakels**? En hoe verhoudt zich dit tot het 14-indicatorenmodel?
- 2 Hoe ervaren jongeren** in de kleinschalige opvang (KSO) hun integratieproces vanaf het moment van verkrijgen van verblijfsstatus tot en met de uitstroom naar een eigen woning, gezien door de lens van het 14-indicatorenmodel?

Methoden van het onderzoek

Waar heeft het onderzoek plaatsgevonden?

- Amsterdam
- Tilburg
- Groningen
- Schouwen-Duivenland
- Het Hogeland

Het onderzoek is opgebouwd uit 2 delen

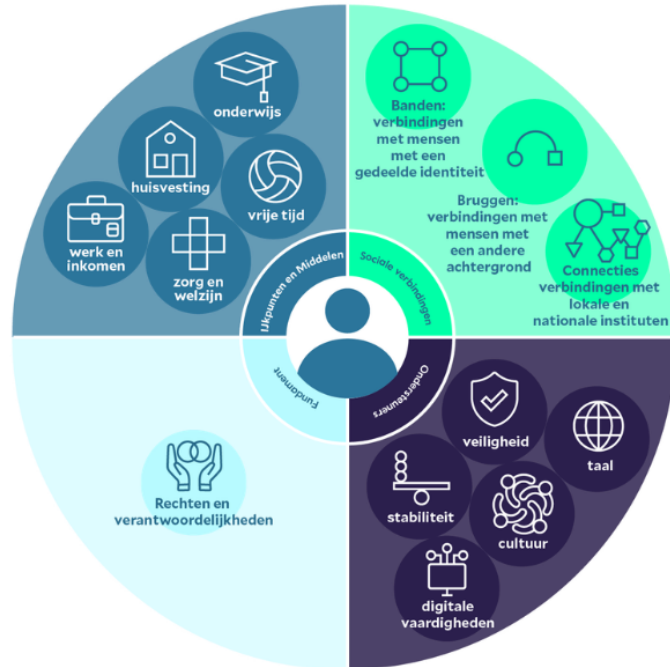
- **Deel 1:** Interviews met Gemeenten, contractpartners, mentoren, regiomanagers, voogden en relevante stakeholders
- **Deel 2:** survey ingevuld door 42 jongeren, en interviews op locaties met 26 jongeren

Opbouw van deze presentatie

- In deze presentatie staan de belangrijkste **inzichten en ervaringen van jongeren** centraal. In de **rapportage** worden deze inzichten gekoppeld aan wat gemeenten al organiseren en aan bestaande best practices.
- Vandaag lichten **we een paar van de indicatoren** gekoppeld aan inzichten uit, in de rapportages komen deze én andere indicatoren nog breder, en verdiepend aan bod
- De rapportages worden later beschikbaar gesteld, samen met een **overzichtelijk product** waar de inzichten en praktijkvoorbeelden concreet worden verbonden, zodat leren van jongeren én van elkaar wordt versterkt.

Opdracht voor tijdens het luisteren

Kijk met de bril van de gepresenteerde indicatoren naar je eigen dagelijkse praktijk? Welke indicator is voor jou op dit moment het belangrijkste? Omcirkel deze!

1. Welk inzicht, obstakel of best practice herken je?

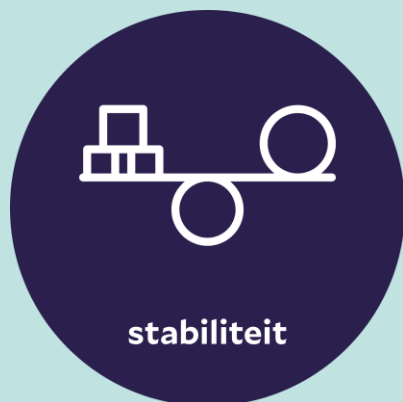
2. Welk inzicht, obstakel of best practice verrast je?

3. Welke kans zie je voor je eigen dagelijkse praktijk?

Belangrijke
indicatoren om
mee te doen die we
vandaag bespreken

Stabiliteit als basis voor meedoen

Wat hoort volgens jongeren bij stabiliteit?

- Het kunnen opbouwen van een **toekomst**
- **Familie** als basis voor stabiliteit
- **Werk heeft vaak prioriteit** en geeft jongeren zelfstandigheid, autonomie en perspectief
- **Onderwijs** belangrijk, maar ook een obstakel
- **Ondersteuning maakt verschil:** Je hart kunnen luchten, vragen kunnen stellen en het gevoel hebben dat iemand je helpt

Wat zijn de obstakels volgens jongeren?

- **Gezinshereniging en mentale gezondheid** bepalen sterk in hoeverre jongeren voelen dat ze mee kunnen doen
- **Verhuisbewegingen** vóór de KSO beïnvloeden motivatie en vertrouwen om iets op te bouwen
- **Financiële druk & werken** (*onderhouden familie en bekostigen gezinshereniging*) beïnvloedt school, rust en vrije tijd
- **Verschillen in onderwijs én pad dat je loopt** naar je toekomst
- Mentoren op de locaties zijn in veel gevallen het **enige toegankelijke aanspreekpunt**: als deze relatie niet goed is beperkt dit toegang tot ondersteuning
- Het **weten welke vraag** je moet stellen en een **taalbarrière** in ondersteuning

Wat werkt volgens jongeren?

- **Onderwijs flexibel en passend** maken, mogelijkheden om werken en leren te combineren
- **Begeleiding** in hoe het opbouwen van een toekomst in Nederland werkt
- Ondersteuning uit **de eigen community**
- Voorbeelden van **andere jongeren**: hoe hebben andere zij het gedaan?
- **Meerdere aanspreekpunten**, gehoord worden, terugkoppeling krijgen en vertrouwen opbouwen

Welke best practices zijn er?

- Diversiteit in begeleiders en mentoren met **geleefde ervaring**
- Een **doorlopende lijn van AZC tot uitstroom** in de regio
- **Jongerenwerk** met een specialisatie op AMV jongeren
  - Werken outreachend
  - Werken in een doorlopende lijn
- Inzetten op **meerdere aanspreekpunten**: jongerenwerk, klassencoaches, mentoren op scholen
- Een pilot om jongeren **sneller te begeleiden** naar onderwijs waarin praktijk en leren samen komen
- **Maatwerk, individuele begeleiding en flexibele omgang met roosters** op scholen
- Projecten die inspringen op jongeren die uitvallen: **Wat lukt er wel?**

Meedoen, ontmoeten en erbij horen

Waarom is
meedoen
belangrijk volgens
jongeren?

- Plezier en **positieve ervaringen**
- **Ontspanning, afleiding en mentale rust**
- **Zelfstandigheid en eigen regie**
- **Ontmoeting en het opbouwen vriendschappen**
- **Erbij horen en onderdeel zijn van een
gemeenschap**
- Een gevoel van **thuis en continuïteit**

Wat zijn de obstakels?

- **Bereikbaarheid en passend aanbod** beïnvloeden toegang tot meedoen
- **Vrije tijd onder druk door financiële verantwoordelijkheden:** werken heeft vaak een hoge prioriteit, ook voor jongeren die wel behoefte hebben aan ontlasting
- **Toegankelijkheid** in activiteiten en verschillen in perspectief
- **Je welkom voelen in de wijk**
- **Taal en mogelijkheden** als drempel naar contact met Nederlandse jongeren

Wat werkt volgens jongeren?

- **Diversiteit van aanbod:** kunnen doen wat bij je past
- Het **perspectief van jongeren** betrekken
- Iemand die het **voortouw neemt** in verbinding maken
- Contact met de wijk
- Het **delen van cultuur** in verbinding met anderen
- **Andere jongeren** spelen een grote rol in **inspiratie en toegang**

Welke best practices zijn er?

- Actief inzetten op verschillende initiatieven actief ingezet op het toegankelijk maken van vrijetijdsbestedingen, bijvoorbeeld via jongerenwerk en een sportcoach
  - **Vertrouwen opbouwen** en jongeren opzoeken
  - Op basis van de **behoeften van jongeren** zelf
- Extra inzet van **contractpartners** in het verbinden van jongeren en verenigingen
  - Relaties met de lokale voetbalclub
  - Brengen en halen naar voetbalwedstrijden
- **Creatief zoeken** naar financiële vergoedingen en het organiseren van een doorlopende lijn in financiële ondersteuning voor sport of vrije tijd

Als jij de baas was...

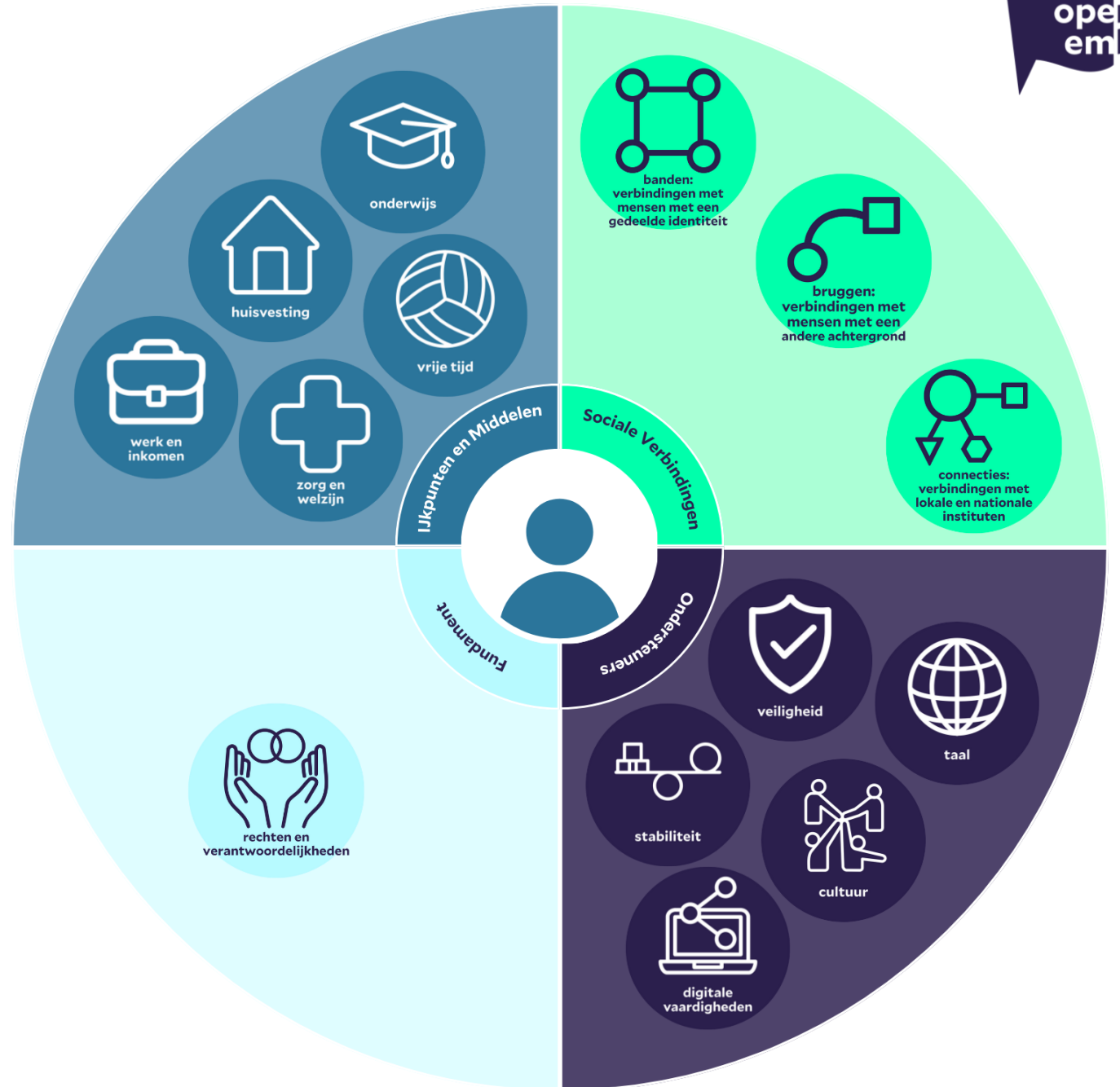
“Ik zou een feestje organiseren of feestdagen met elkaar vieren en je eigen cultuur voorstellen aan de mensen die naar het feest komen.”

“Ik zou een voetbaltoernooi houden met alle provincies of locaties en gratis drinken en eten regelen voor tijdens de wedstrijden. ”

“Een feest voor gezelligheid en ze kunnen veel mensen ontmoeten. Een talentenshow zodat hun talenten die ze van hun land of stam meenemen, kunnen laten zien. Dan zou ik goed weten wat iedereen zou kunnen en willen doen..”

“Ik zou voor alle jongeren een eigen voetbalclub of volleybalteam willen oprichten. Als jongeren dan via de KWE al kunnen oefenen met hun sport, dan kunnen ze makkelijk integreren bij lokale voetbalclubs of andere sporten. Dit zou ik als baas gaan regelen.”

Dit was een korte samenvatting, in de rapportage worden indicatoren, inzichten en voorbeelden van jongeren en best practices uit verschillende gemeenten nog verder toegelicht

Belangrijk inzicht uit dit onderzoek

- Meedoen is niet vanzelfsprekend
- Verschillende gemeenten doen al heel veel om dit te ondervangen
- Juist van deze best practices, én het perspectief van jongeren zelf kunnen we veel leren
- In het onderzoek hebben we gezien dat jongeren écht in hun kracht kunnen worden gezet, en dat dit nog niet overal gebeurt. **Het betrekken van het perspectief van jongeren bij het opstellen van oplossingen** is vaak de belangrijkste eerste stap.

Vragen?

Van kennis
naar actie:
Zoek iemand
op die je nog
niet kent

Kijk met de bril van de gepresenteerde
indicatoren naar je eigen dagelijkse
praktijk? Welke indicator is voor jou
op dit moment het belangrijkste?

Omcirkel deze!

1. Welk inzicht, obstakel of best practice herken je?

2. Welk inzicht, obstakel of best practice verrast je?

3. Welke kans zie je voor je eigen dagelijkse praktijk?

Wil je als eerste de resultaten van het onderzoek ontvangen?

Blijf dan op de hoogte door je gegevens achter te laten via de QR-code.

De resultaten worden najaar 2026 gedeeld.